

A sertéshús-ágazat közös piaci szabályozása az Európai Unióban

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Bevezetés

Az Európai Unió – Kína után – a világ második legnagyobb sertéshús-termelője. A kilencvenes évek második felében a Közösségben termelt sertéshús mennyisége mintegy 16 millió tonna körül mozgott, bár az 1998-ban bekövetkezett túlermelési válság során ez a szám meghaladta a 17,4 millió tonnát. A termelés kb. 3–6 százalékkal haladja meg a belső fogyasztás szintjét, ezért egy „átlagos” évben is 1 millió tonna körüli mennyiséget kell az EU-nak exportálnia ahhoz, hogy a tagállamokban ne alakuljon ki a piaci árak esésével együtt járó túlkínálat. Az Unió sertéshús-ágazatának 1998-as válságát is egyrészt a rendkívül megnövekedett termelés, másrészt néhány hagyományos export-piacokról való kiszorulás okozta (Japán, Dél-Korea, illetve Oroszország gazdasági problémák miatt jóval kevesebb húst vásárolt ebben az évben).

Magyarország kiváló gabonatermesztési adottságokkal rendelkezik, melynek következtében akár tízmillió tonna sertéshús-állomány számára is elegendő takarmány-alapanyagot tud előállítani. Annak ellenére, hogy a rendszerváltás óta az állomány nagysága mintegy felére csökkent, hazánk továbbra is önellátó sertéshús tekintetében, sőt, jelentős exporttal rendelkezik. Hazánk csatlakozásával az EU sertéshús-termelése és fogyasztása között lévő különbség növekedni fog, amely mind a belső, mind az export-piacokon a magyar, illetve más európai termelők közötti verseny fokozódását eredményezi majd.

Az Unió szabályozás áttekintésekor látható lesz, hogy az ágazatban – a Közös Agrárpolitika (KAP) alá tartozó több más szektorral szemben – elsősorban a piaci folyamatok, azon belül is a kereslet és a kínálat tekinthető meghatározónak, a központi szabályozó-eszközök csak másodlagos szerepet töltenek be. A sertés-tartás, a sertéshús-előállítás nem tartozik a támogatásban részesített mezőgazdasági tevékenységek közé, ezért a magyar gazdák jövedelmét is kizárólag termelési költségeik és értékesítési bevételeik különbsége fogja meghatározni. Az EU-csatlakozást tekintve döntően két tényezőt kell szem előtt tartani: az országhatárok és vámok eltörlésével a termelőink értékesítési lehetőségei ugrás-szerűen javulhatnak Nyugat-Európában (ahol a magyar sertéshús ma is elismert terméknek számít), hiszen a belépést követően a gazdák korlátozás nélkül adhatják el állataikat az EU teljes területén; ugyanakkor a hatékony módon előállított, jó minőségű nyugat-európai áru is akadály nélkül áramolhat az országba. Az export-piacokon minden valószínűség szerint javulnak lehetőségeink. A szabályozás értelmében a Közösség minden termelője, feldolgozója és kereskedője nemzetiségre való tekintet nélkül, egyforma feltételek mellett versenyez külföldön, azaz egyformán részesül az export-támogatásokból. Magyarország előnyére szolgál viszont, hogy közel fekszik a volt Szovjetunió utódállamaihoz, amelyek

közül több már ma is jelentős sertéshús-behozatalra szorul, a jövőben pedig várhatóan tovább növekednek vásárlásaik. A sertés-ágazat Uniói szabályozási rendszerének alapvető megváltozására a közeljövőben nem kell számítani, azonban a Közös Agrárpolitika várható reformja a gabona-árak csökkentését irányozza elő, mely révén jelentősen csökkenhet a sertéshús-termelés költségszintje.

A hazai gazdák számára az EU-csatlakozás elsősorban a jelenlegi támogatási rendszer megszűnését, fokozódó versenyt, de egyúttal bővülő értékesítési lehetőségeket jelent majd. E lehetőségek kiaknázása érdekében arra kell törekedniük, hogy kihasználják mindazon előnyöket, melyek Magyarország természeti adottságaiban (kitűnő gabonatermő adottságok), földrajzi fekvésében (a jelentős keleti piacok közelsége), továbbá a rendelkezésre álló jó minőségű tenyész-állomány és a magyar gazdák munkaszeretetében és szakértelmében rejlenek.

A sertéshús piacsabályozása az Európai Unióban

Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája a sertéshúst az úgynevezett „könnyű piacsabályozású” termékpályák közé sorolja. E kifejezés arra utal, hogy az ágazatban nincsenek olyan erőteljes piaci beavatkozások (összetett árrendszer, rendszeres intervenciós felvásárlások, termelési támogatások, termelési kvóták, prémium-fizetések), mint amelyek pl. a tej, a marhahús, vagy a gabonafélék szabályozását jellemzik.

Az ágazat működésével kapcsolatban a szabályozás (más néven: közös piaci rendtartás, vagy közös piacszervezés) három fő jellegzeteséget vesz figyelembe:

- a sertéshúst az EU-ban „gabona alapú terméként” tartják számon, mivel a termelés legfőbb költségvetője a takarmány;
- az Európai Unió sertéshúsból önellátó, a felesleg levezetésében az exportnak fontos szerepe van;
- a sertéshús termelés ciklikusságát a szabályozás mérsékelni kívánja, a belső piacon elfogadható mértékű stabilitásra törekszik.

A sertéshús közös piaci rendtartása három fő elemre épül:

- *árszabályozásra*, – ami magában foglalja a piaci zavarok esetén alkalmazható intézkedéseket;
- *a harmadik országokkal (azaz nem EU-tagállamokkal) folytatott kereskedelem szabályozására* (alapvetően export-támogatások, illetve védővámok);
- *a hasított testek közösségi kereskedelmi osztályokba sorolása*, amely elsősorban a hasított testek EUROP-rendszer szerinti minősítésén alapszik.

Sertéshús-ágazat

A sertésbors piaci rendtartása alá tartozó főbb termék kategóriák:

- élő sertés (kivéve a törzskönyvezett sertéseket),
- emberi fogyasztásra alkalmas friss, hűtött és fagyasztott sertésbors és belsőségek,
- emberi fogyasztásra alkalmas sózott, szárított és füstölt sertésbors és belsőségek,
- hár, illetve ki nem olvasztott sertésborszalonna,
- sertésbors alapú készítmények (ideértve a dobozolt sertésborsot és a töltelékárakat)

Árszabályozás

A sertésbors-ágazatban két központi megállapított, úgynevezett *intézményi ár* létezik: az *alapár*, valamint az *intervenció ár*.

A sertés-szektorban alkalmazott alapárát a tagállamok mezőgazdasági miniszterei közösen állapítják meg évente, de nem gazdasági, hanem a július 1-től következő év június 30-ig tartó, úgynevezett naptári évre vonatkozóan. A Közös Agrárpolitikán belül általános gyakorlat a gazdasági év használata, melyet vagy az adott szektor sajátosságainak megfelelően, vagy a WTO-egyezményben foglalt hatályba lépésének időpontjához igazítva határoztak meg (az Európai Unió a Világkereskedelmi Szervezet Mezőgazdasági Megállapodását 1995. július 1-től alkalmazza). Mivel a sertésbors-termelés legfontosabb költségtényezője a szemestakarmány, az ágazat gazdasági éve megegyezik a gabona-szektoréval.

A sertésbors szabályozásában az alapárnak elméletileg kettős szerepe van:

- jelzi azt az árszintet, mely úgy biztosít méltányos jövedelmet a termelőknek, hogy nem vezet sem áruhiányhoz, sem túltermeléshez, ellenben megteremti a kiegyensúlyozott piaci helyzetet a Közösségen belül;
- az Európai Bizottság az alapár és a mindenkori piaci árak összehasonlítása alapján határoz az esetleges piaci beavatkozások, továbbá ez az ár szolgál támpontul az intervenció felvásárlásoknál alkalmazott árfolyam kalkulációjához.

Az alapár az „E” minőségi osztályra vonatkozik (55% és fölötti, de 60%-ot el nem érő színhústartalom; a hasított test tömege 60 és 120 kg közé esik), ebbe a kategóriába tartozik az EU-ban tartott sertések mintegy háromnegyede. A Közösségben tartott sertések színhús-kihozatalának javulását mutatja, hogy az 1995/96-os gazdasági év előtt az alapár még az „U” kategóriához kapcsolódott.

Az alapár 1996. július 1-től napjainkig minden gazdasági évben 150,939 EURO/100kg nagyságú volt, s várhatóan az 1999/2000-i periódusban is ez az összeg marad érvényben.

Az *intervenció ár* az az ár, amelyet a sertésbors központi intervenció felvásárlása esetén a tagállamok illetékes szervei (az intervenció hivatalok) fizetnek a termelőknek. Nagyságát a Bizottság határozza meg, elsősorban a piaci zavar súlyosságától függően. Ugyanakkor a jelenlegi szabályozás szerint nem lehet alacsonyabb, mint az alapár 78%-a, illetve nem haladhatja meg annak 92%-át. Az intervenció ár is – hasonlóan az alapárhoz – a sztenderd minőségű („E” kereskedelmi osztályba tartozó) hasított testekre és féltestekre vonatkozik, s szükség esetén ebből származtatják az egyéb kategóriájú sertésbors felvásárlási árát.

Piaci beavatkozások

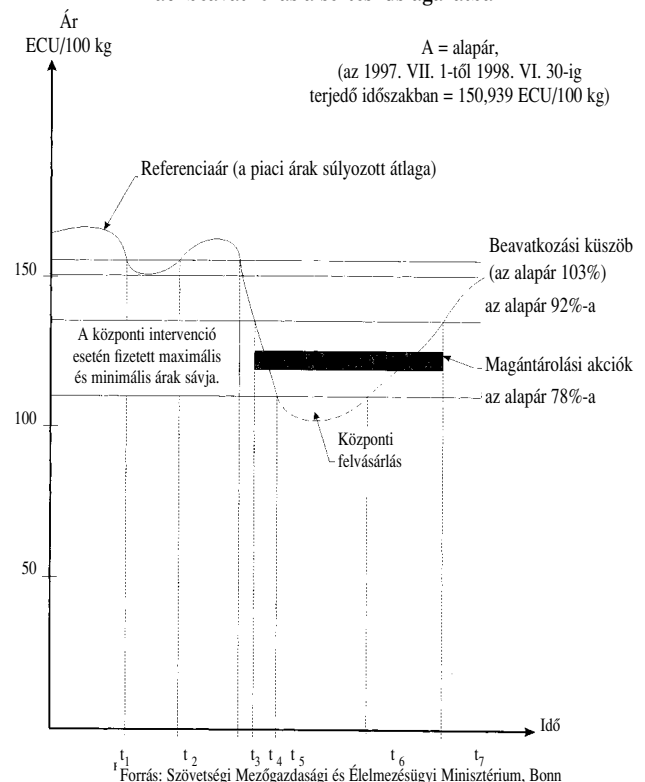
A sertés-ágazatban alkalmazható a piaci beavatkozások egyszerűsített sémáját az 1. ábra mutatja be. A túlkínálattal törvényszerűen együtt járó áresés mérséklése érdekében az EU két beavatkozási formát választhat: intervenció felvásárlást, vagy az úgynevezett magántárolási támogatások fizetését.

Az intervenció felvásárlás előfeltétele, hogy az EU sertésbors piacain érvényes árakat tükröző *referenciaár* hosszabb időre az alapár 103%-a alá csökkenjen, s e jelenség tartósan ígérkezzen (a referenciaár az egyes tagállamok piaci árszintje és a tagállamok sertés-állományának nagysága alapján számítják). Ilyen esetben lehetőség van arra, hogy az EU közvetlenül felvásároljon a vágóhidaktól meghatározott mennyiségű sertésborsot (elsősorban hasított féltestet) és egy későbbi időpontban értékesítse azt a belső, vagy külső piacon. A gyakorlatban azonban központi felvásárlásra utoljára a hetvenes évek elején került sor, mivel egy ilyen beavatkozás rendkívül költséges és számos kockázattal jár. Az központi tulajdonba került hús tárolását finanszírozni kell, eladása nehézkedés, ráadásul az árut különböző veszélyek fenyegetik (minőségromlás, egészségügyi problémák, elemi kár stb.)

Piaci zavarok kialakulásakor az intervenció felvásárlás helyett a Közösség általában magántárolási támogatásokkal próbálja megakadályozni az árak esését. Ezen intézkedések bevezetéséhez ugyancsak a fentebb említett mértékű árcsökkenésnek kell bekövetkeznie. Ilyen esetekben a Bizottság – tekintetbe véve a mindenkori tárolási költségeket – támogatást ítél meg azon piaci szereplőknek (vágóhidaknak, vagy kereskedőknek), akik vállalják, hogy egyes, rögzített mennyiségű és minőségű féltesteket, vagy húsrészeket 4, 5, vagy 6 hónapos időre hűtőtárolóba helyeznek, azaz kivonnak a piacról. Ezt a mennyiséget a tárolási időszak lejártával exportálni kell, elkerülve ezzel azt, hogy ismét erősödjön a kínálat az EU belső piacán.

Piaci beavatkozás a sertésbors-ágazatban

1. ábra

A sertés-hús-termelés ciklikusságából adódóan magántárolási támogatások alkalmazására időről-időre sor kerül a Közösségben. Legutóbb 1998. szeptember 28-án indítottak hasonló akciót, ekkorra ugyanis az Unió sertésárák az egy évvel korábbi szint mintegy 55–60%-ára zuhantak vissza. Ki kell emelni, hogy az EU nem azonnal reagált az árak esésére: a piaci rendtartás alapján már 1997. decemberében el lehetett volna indítani a beavatkozást, ekkor csökkent a referenciaár az alapár 103%-a alá. A Közösség illetékes szervei azonban csak 9 hónappal később látták szükségesnek a stabilizációs intézkedések meghozatalát, amikor a referenciaár mindössze 60%-a volt az alapárnak. Erre az a magyarázat, hogy az EU minimálisra kívánja szorítani a sertéságazat működésébe való beavatkozás mértékét, és a piaci szereplőknek (termelőknek, vágóhidaknak, feldolgozóknak) saját maguknak kell megbirkózniuk a kedvezőtlen piaci folyamatokkal.

A piaci beavatkozásokkal kapcsolatban még egyszer fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ezen intézkedések nem közvetlenül a termelőt érintik, hanem a vágóhidakat és feldolgozókat. Természetesen a termelők számára is előnyösek, hiszen a vágóhidaknak lehetőségük nyílik arra, hogy ne állítsák le a felvásárlásokat, hanem folyamatosan működjenek. A szabályozás ugyanakkor csak igazán komoly válságok esetében avatkozik bele a piaci folyamatokba – akkor is csak mérsékelt formában –, és minél kisebb költségekkel kívánja orvosolni a problémákat.

Az Unió sertés-hús-termelés gyakorlati működését tekintve elmondható, hogy az export-támogatások és a magántárolási támogatások mellett nem létezik más támogatási forma az ágazatban.

A sertés-szektorban történő központi beavatkozások végrehajtásáért és az adminisztrációért az intervenció hivatalok (intervenció ügynökségek) végzik, melyek az Európai Unió országaiban a minisztériumok mellett a mezőgazdasági szakirányítás legfontosabb állami intézményeinek számítanak. E szervezetek általában nem kizárólag intervenció beavatkozásokkal foglalkoznak, hanem jóval sokrétűbb tevékenységet végeznek: végrehajtják a Közös Agrárpolitikából adódó adminisztratív feladatok végrehajtását. A tagállamok mezőgazdasági minisztériumai az adott ország saját agrárpolitikájának kidolgozásáért, a nemzeti hatáskörbe tartozó kérdések kezeléséért, a piaci szereplőkkel való kapcsolattartásért, továbbá a különböző Unió intézmények munkájában s ezen keresztül – a nemzeti érdekeket képviselve – az EU Közös Agrárpolitikájának alakításáért felelősek.

Annak következtében, hogy az ágazatban a piaci beavatkozás ritka jelenségnek számít, az intervenció hivatalok sertés-hús-termékpályával kapcsolatos tevékenysége a mindennapok során az export-import ügyintézésre szorítkozik

Harmadik országokkal folytatott kereskedelem

Az Európai Közösségben a „harmadik országokkal folytatott kereskedelem” kifejezésen a külső, azaz nem EU-tagállamokkal folytatott áruforgalmat értik. Az Unió egyik tagországból egy másik tagországba történő értékesítés az egységes belső piac létrejöttétől (1993), azaz belső államhatárok eltörlésének időpontjától belkereskedelemnek, hivatalos megnevezéssel „Közösségen belüli kereskedelem”-nek számít. Az ilyen jellegű áruforgalom védővámok és egyéb mesterséges korlátozások nélkül történik (kivéve bizonyos állategészségügyi előírások betartását), ugyanakkor itt export-támogatások alkalmazására sincs lehetőség.

Korábban már volt szó arról, hogy az EU sertés-piaci egyensúlya jelentős mértékben függ attól, hogy a belső fogyasztást meghaladó mennyiséget sikerül-e exportálni. A sikeres külkereskedelmi tevékenység érdekében az Unió számos sertés-hús-terméket támogatás segítségével értékesít a világpiacra, míg az belső áraknál olcsóbban érkező importot védővámokkal korlátozza. A piaci árak stabilitását tehát az időszakonként alkalmazott a belső támogatási mechanizmus (a magántárolási támogatás) mellett a folyamatosan működtetett export/import rendszer biztosítja.

Az export-támogatások rendszere

Az Európai Közösség számos mezőgazdasági terméket a világpiacnál magasabb költségekkel állít elő, így annak érdekében, hogy az ilyen árucikkeket külföldön értékesíteni tudja, export-támogatást (hivatalos nevén: *export-visszatérítést*) fizet kereskedőinek. A visszatérítések az Unióban, illetve a más országokban előállított termékek piaci ára közötti különbséget hivatottak kiegyenlíteni. A támogatások nagyságáról az úgynevezett „igazgatási bizottságok” („menedzser bizottságok”) döntenek. E bizottságokat a főbb agrártermékek, illetve termékcsoportok szerint hozták létre, feladatuk az EU központi irányító szerve, az Európai Bizottság (a mindennapi szóhasználatban: Bizottság) hatáskörébe tartozó döntések előkészítése és kidolgozása. Az igazgatási bizottságok a Bizottság, valamint a tagországok mezőgazdasági minisztériumainak képviselőiből áll, és az ágazat sajátosságainak megfelelő (heti, kétheti, havi) gyakorisággal üléseznek Brüsszelben (a sertés-hús igazgatási bizottság általában havonta tart ülést). A támogatási kulcsokat legkésőbb 3 havonta felülvizsgálják, és a mindenkori piaci helyzetnek megfelelően módosíthatják: éles világpiaci verseny, vagy nehéz értékesítési feltételek esetén növelik, kedvező helyzetben azonban – amikor a sertés-hús jól eladható – időlegesen meg is szüntethetik a támogatást. Az 1997 májusa és 1998 márciusa közötti időszakban az EU nem fizetett export-támogatást pl. féltesztekre és darabolt részekre.

A GATT/WTO Uruguay-i fordulóján megkötött Mezőgazdasági Megállapodás értelmében az Európai Uniónak 1995. július 1-től mind az export-támogatásokra fordítható összeget, mind az export-támogatásban részesíthető sertés-hús mennyiségét folyamatosan csökkentenie kell. Előbbi az EU köteles a 2000/2001. gazdasági évre az 1986-1990-es bázis-időszakhoz viszonyítva 36%-kal, a mennyiséget pedig 21%-kal csökkenteni. Az Unió sertés-hús-export versenyképességét jól mutatja, hogy a tapasztalatok alapján az EU még az engedélyezett támogatási keretet sem használja ki, termékeinek jelentős részét támogatás nélkül értékesíti a világpiacra. A Bizottság ugyanis egy-két napon belül reagál a piaci viszonyok változására, és kizárólag azokat a termékeket részesíti export-támogatásban, amelyek az ilyen jellegű segítség nélkül eladhatatlanok lennének.

Az export-támogatás igénybevételéhez a kereskedőnek engedélyre van szüksége. (Amennyiben az exportőr nem kíván élni e lehetőséggel, vagy az adott termék eleve nem részesül támogatásban, nem kell engedélyt kiváltania.) Az engedély-kérelmet (egy-két tagország gyakorlatától eltekintve) a korábban már említett nemzeti intervenció hivatalhoz kell benyújtani, ahonnan a heti igénylések összesítését péntekenként továbbítják a Bizottságnak, ahol a beérkező támogatási igényeket összevetik a GATT/WTO-egyezmény megszabta lehetőségekkel. A rendelkezésre álló pénzügyi keret függvényében a Bizottság döntést hoz arról, hogy támogatási igényeket jóváhagyja-e, vagy csökkentett mértékű támogatást ítél meg, esetleg egyáltalán nem fizet export-támo-

gatást. A döntést követően az export-engedélyeket a nemzeti intervenció ügynökség adja ki a kereskedőknek. Érdemes megjegyezni, hogy támogatásra csak azok jogosultak akik legalább 12 hónapja folytatnak kereskedelmi tevékenységet a sertés-ágazatban, de a kiskereskedők és vendéglátó egységek nem tartoznak a jogosultak körébe. További feltétel, hogy az intervenció hivatalnál biztosítékot kell letétbe helyezni, amely a „kereskedő szándékának komolyságát” hivatott tanúsítani.

Az export lebonyolítása után az export-engedélyt és a vám-dokumentumokat be kell mutatni az intervenció hivatalban, amely általában 2-3 héten belül már ki is fizeti a megítélt támogatást a kereskedőnek.

Importszabályozás

Az import-szabályozás jelenlegi rendszerének alapját a vámok jelentik, melyeket évente, július 1-től június 30-ig hirdetnek meg. A WTO-egyezményben foglaltaknak megfelelően, az EU-nak 1995-től kezdődően hat év alatt összesen átlagosan 36%-kal kell csökkentenie a vámokat, úgy, hogy termékcsoportonként minimum 15%-os mérséklés kötelező. Az Európai Közösség ugyanakkor számos kétoldalú megállapodást kötött – többek között Magyarországgal is -, melyek keretében az érvényben lévő vámszint 20%-a mellett szállíthatnak az érintett országok meghatározott mennyiségű árut az Unióba. A kedvezményes vámtételű import pontos mérése érdekében az EU – az export-engedélyezéshez hasonló elven működő – engedély-rendszert vezetett be e területen is.

Az egyes mezőgazdasági termékekből – így sertéshúsból is – kedvezményes vámtétellel importálható árumennyiség nagyságát negyedévente hirdetik meg. E pályázatokon az EU-tagállamok kereskedői vehetnek részt. Az engedély-kérelmeket ez esetben is a tagállam intervenció hivatalához kell benyújtani, majd a Bizottságnak az igényelt mennyiség nagyságán alapuló döntését követően, ugyancsak az intervenció hivatalok adják ki az engedélyeket a kereskedők részére. Ebben a rendszerben is kizárólag a már legalább 12 hónapja igazoltan az ágazatban tevékenykedő kereskedők vehetnek részt, biztosíték befizetése mellett.

A normál vámtétel megfizetése mellett lebonyolítandó behozatal esetén import-engedélyre nincs szükség a megfelelő állategészségügyi bizonyítványokra azonban igen (ezek a dokumentumok természetesen minden élőállat, illetve hústermék importja esetén szükségesek).

Feltűnően alacsony áron érkező import esetén elméletileg lehetőség van pótvámok kivetésére is, a gyakorlatban azonban a Közösség eddig nem alkalmazta ezt az eszközt a sertés-ágazatban.

A közös piaci rendtartás egyéb fontos elemei

A sertés-ágazat piacszabályozásának további fontos elemei még a hasított sertések közösségi kereskedelmi osztályokba történő sorolása, illetve az állomány-nagysággal és a termeléssel kapcsolatos felmérések és előrejelzések.

Az Európai Unióban 1989. január 1. óta kötelező a hasított testek egységes, objektív szempontokon alapuló vágás utáni minősítése. A minősítési rendszer célja, hogy a hasított sertéseket közösségi kereskedelmi osztályokba sorolásával megbízható alapot teremtsenek az árszabályozáshoz, illetve az árjelentésekhez, s ezen keresztül a piaci helyzet értékeléséhez. A besorolás alapja a hasított test súlya, valamint a színhústartalom százalékban kifejezett aránya. Öt kereskedelmi osztály

került meghatározásra (E-U-R-O-P), míg a hatodik minőségi kategória (S) alkalmazására lehetőség van, de nem kötelező:

Minőségi osztály	Színhústartalom a zsigerelt sertéstest százalékában
S	60%, illetve magasabb
E	55% –59%
U	50% –54%
R	45% –49%
O	40% –44%
P	40%-nál kevesebb

A hasított testek kereskedelmi osztályba sorolása nem kötelező a következő esetekben: tenyésztési célú sertések; éves átlagban maximum heti 200 sertést vágó vágóhidak; azon vágóhidaknál, ahol kizárólag saját hizlaldából származó sertéseket vágnak, majd az összes hasított sertést darabolják.

A tagállamoknak meghatározott rendszerességgel, valamint esetileg számos adatgyűjtő és adatszolgáltató kötelezettséget kell teljesíteniük. A jelentések típusai szerint megkülönböztethetünk *árinformációkat*; a *piaci beavatkozásokhoz kapcsolódó jelentéseket*, *statisztikai adatszolgáltatásokat* és *előrejelzéseket*.

Az árinformációk kiterjednek a korábban már említett referenciaár meghatározásához szükséges piaci árakra, a 20 kg súly körüli malacok darabonkénti áraira; az E–P kereskedelmi osztályba tartozó hasított sertések árfolyamainak havi átlagaira; valamint a Bizottság felszólítása következtében egyéb adatokra (pl.: harmadik országból importált termékeknek a tagállamban érvényes piaci ára).

Magántárolási akciók esetén a hetente kétszer kell jelenteni többek között a támogatással betárolni kívánt sertéshús-mennyiség nagyságát. Havi rendszerességgel kell a tárolóban lévő, illetve kitarolt mennyiségeket.

A statisztikai felmérések célja, hogy a Bizottság rendszeres és valós tájékoztatásban részesüljön, s ezáltal képes legyen a piaci egyensúly biztosítására. Az évente többször elvégzendő felmérések kiterjednek az állatalomány nagyságára, a vágási statisztikákra és a termelési előrejelzésekre.

Utószó

Az Európai Unióban a sertés-ágazatot nem elsősorban a mesterséges módon kialakított szabályozók, hanem a piaci törvények irányítják. Mivel az ismertetett szabályozási rendszer jelentős módosulása közeljövőben nem várható, a magyar gazdáknak arra kell felkészülniük, hogy központi „gondoskodás”, azaz különböző támogatások helyett saját szakértelmükre és tapasztalataikra, valamint Magyarországnak a sertéstartásban kiaknázható kedvező adottságaira (kitűnő gabona-termő képesség, közeli fekvés a lehetséges piacokhoz) kell támaszkodniuk.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás azonban nem csupán a fokozódó versenyhelyzetet jelenti. A hazai termelők előtt egy többszázmillióos piac nyílik meg, kiaknázható értékesítési lehetőségekkel, a szabadon áramló szellemi, tőke és egyéb gazdasági javak korlátozás nélküli áramlásának pozitívumaival. A magyar gazdaság – s ezen belül a mezőgazdaság – kellő felkészülés segítségével olajozottan működő része lehet a világ egyik legnagyobb gazdasági hatalmának, mely hosszú távon biztosíthatja a magyar polgárok jólétét.